

Nomadeadfærd hos brasen

Skov, Christian; Hansen, Joan Holst; Brodersen, Jakob; Berg, Søren

Publication date:
2019

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

[Link back to DTU Orbit](#)

Citation (APA):

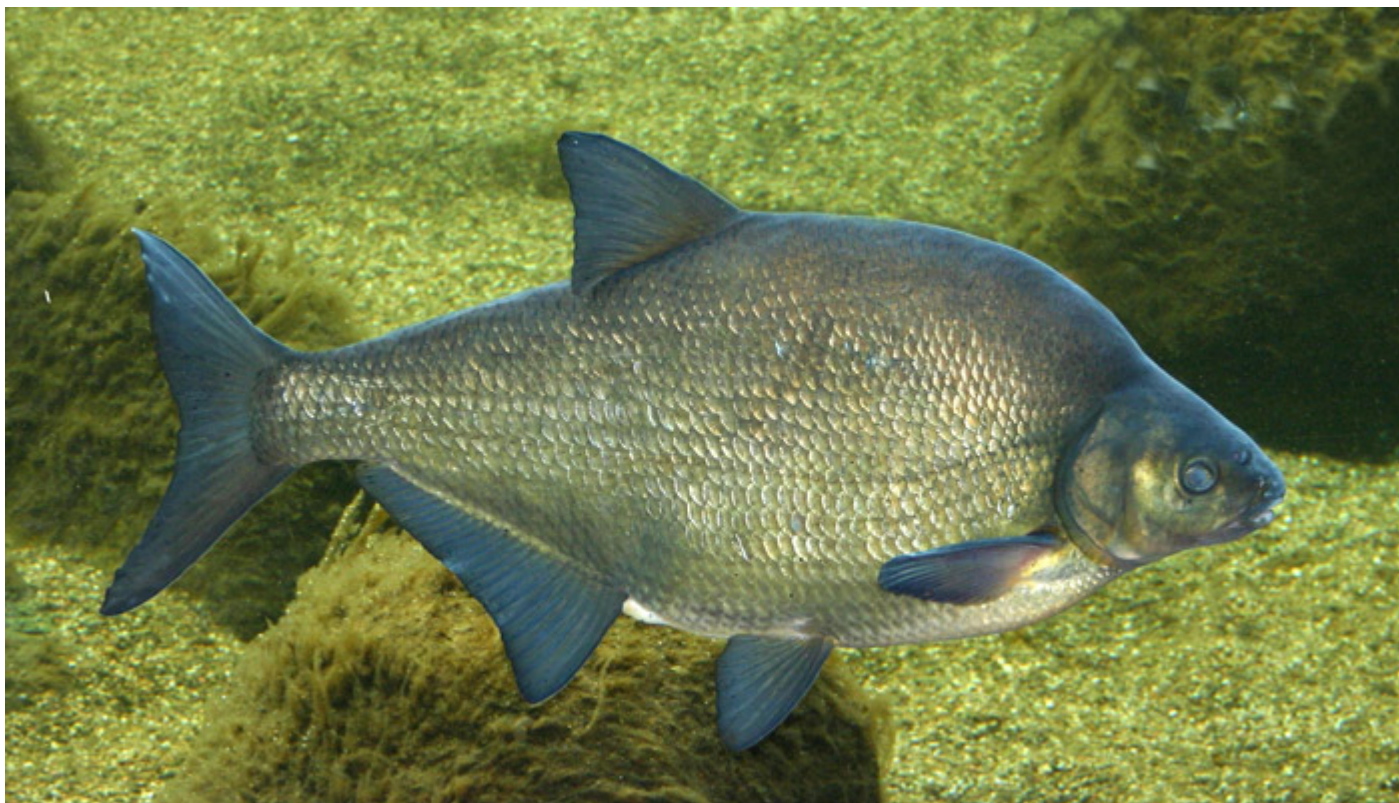
Skov, C., Hansen, J. H., Brodersen, J., & Berg, S. (2019). Nomadeadfærd hos brasen. DTU Aqua. Fiskepleje.dk <https://www.fiskepleje.dk/Fiskebiologi/brasen/miljoe/Brasener-vandrer>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Nomadeadfærd hos brasen

I en 9-årig periode undersøgte DTU Aqua, hvordan 1.280 brasen over 30 cm bevægede sig mellem forskellige søer. Undersøgelsen foregik i Viborg Søerne og Loldrup Sø, som er forbundet af den ca. 3 km lange Nørremølle Å. Adfærden blev undersøgt ved brug af elektroniske mærker, såkaldt PIT- eller RFID-telemetry. Hvert år blev der mærket brasener i søerne, og det blev dokumenteret, hvordan de bevægede sig. En del af de mærkede brasener forblev i den samme sø gennem hele perioden, mens andre bevægede sig rundt i vandsystemet i et uregelmæssigt nomadeagtigt vandringmønster.

Gennemsnitlig 15 % af de mærkede brasener svømmede til nabosøen inden for det første år efter mærkningen. Der var dog store forskelle mellem årene (mellem 0 % til 37 %). Ca. 1/3 af de brasener, der skiftede sø, vendte på et tidspunkt tilbage til den sø, de blev mærket i, men størstedelen svømmede ikke tilbage.

Brasenerne bevægede sig primært frem og tilbage mellem Loldrup Sø og Viborg Søerne og kun i mindre grad ud i vandløbene, som ledte væk fra søerne. Det peger på, at vandringsretningerne ikke er tilfældige, og at de undersøgte brasener på en måde "ved", at der er et muligt levested i nabosøen.

Når nogle brasener pludselig foretager skift mellem søer, vil det påvirke mængden af brasener i den enkelte sø og dermed muligvis også [søens økologiske tilstand](#). Brasener over 30 cm lever nemlig primært af bundlevende smådyr, f.eks. myggelarver, børsteorme osv., som de nærmest pumper ud af søbunden. Denne fødesøgningsadfærd kan have negative konsekvenser for søens miljøtilstand, fordi søbunden forstyrres, og der hvirvles næringsstoffer op som kan forurene søen. Søer, der er belastet med [næringsstoffer](#) og i tillæg har mange store brasener, er ofte grønne og har mindre biodiversitet. I denne type såkaldte "eutrofe" søer kan man forsøge at forbedre vandkvaliteten med [biomanipulation](#), hvor kommuner og/eller stat opfisker blandt andet store brasener.

Brasenernes nomadeadfærd kan bidrage til at forklare, hvorfor nogle lavvandede, eutrofe søer indimellem fra år til år skifter mellem at have klart vand og grønt vand. Hvis der vandrer mange brasener ind i søen, kan der frigives så mange næringsstoffer fra bunden, når de leder efter føde, at søen bliver grøn. Tilsvarende kan brasenernes nomadeadfærd bidrage til at forklare, hvorfor effekten af biomanipulation gennem opfiskning af brasener i åbne søsystemer indimellem har en kort levetid, nemlig hvis der hurtigt dukker nye store brasener op i søen.

Af [Christian Skov](#), Joan Holst Hansen, Jakob Brodersen¹, [Søren Berg](#), DTU Aqua. Institut for Akvatiske Ressourcer
1. Eawag, Department Fish Ecology & Evolution, Schweiz.